

การรักษาโรคไทรอยด์ด้วยไอโอดีนรังสี 131

ผศ.พญ.เบญจมาภา เขียวหวาน

ภาควิชารังสีวิทยา

Faculty of Medicine Siriraj Hospital

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

โรคต่อมไทรอยด์นั้นมีการรักษาหลายรูปแบบ ขึ้นกับชนิดของโรค ระยะของโรค และระยะเวลาที่เป็นโรค จะพาไปทำความรู้จักหนึ่งในการรักษาที่เรียกว่า น้ำแร่ไอโอดีนรังสีกัน

น้ำแร่ไอโอดีนรังสีหรือ ไอโอดีนรังสี 131 เป็นไอโอดีนรูปแบบหนึ่ง ที่สามารถปลดปล่อยรังสีเพื่อประโยชน์ในการตรวจและการรักษาทางการแพทย์ มีบทบาทสำหรับโรคต่อมไทรอยด์เป็นพิษและมะเร็งไทรอยด์ โดยน้ำแร่ไอโอดีนรังสีจะถูกเซลล์ต่อมไทรอยด์จับและส่งผลให้เซลล์ตายหรือฝ่อเล็กลงได้

น้ำแร่ไอโอดีนรังสีมักนิยมนำมาใช้รักษาในโรคไทรอยด์เป็นพิษที่ได้รับการรักษาด้วยยาต้านพิษไทรอยด์แล้วไม่ดีขึ้นหรือไม่หายขาด มีการกลับเป็นใหม่ของโรค มีอาการแพ้ยาต้านพิษไทรอยด์รุนแรง หรือมีภาวะบางชนิดเช่น กล้ามเนื้อขาอ่อนแรงร่วมด้วย โดยน้ำแร่ไอโอดีนรังสีจะจับในเซลล์ไทรอยด์ และทำให้เซลล์ของต่อมไทรอยด์ฝ่อลงบางส่วน แพทย์จะคำนวณปริมาณของน้ำแร่ไอโอดีนรังสีที่เหมาะสมในแต่ละราย เพื่อให้ผู้ป่วยหายจากโรคไทรอยด์เป็นพิษ

น้ำแร่ไอโอดีนรังสีช่วยในการรักษาเซลล์มะเร็งไทรอยด์ที่เหลือในต่อมไทรอยด์ภายหลังการผ่าตัดหรือเซลล์มะเร็งไทรอยด์ที่อาจแพร่กระจายไปอวัยวะอื่น เช่น ต่อมไทรอยด์ข้างนอก ปอด หรือ กระดูก โดยส่งผลให้เซลล์มะเร็งไทรอยด์ตาย เพื่อวัตถุประสงค์ให้หายจากโรค ป้องกันการลุกลาม และป้องกันการกลับเป็นซ้ำของโรค โดยผู้ป่วยมะเร็งไทรอยด์ควรได้รับการผ่าตัดต่อมไทรอยด์ออกหมดหรือเกือบหมดเสียก่อน และแพทย์จะพิจารณาว่าผู้ป่วยรายนั้นควรได้รับน้ำแร่ไอโอดีนรังสีภายหลังการผ่าตัดหรือไม่

แม้ว่าน้ำแร่ไอโอดีนรังสีมีประโยชน์ในทางการแพทย์สามารถช่วยรักษากลุ่มโรคไทรอยด์ให้หายหรือดีขึ้นได้ แต่ก็มีข้อควรระวัง ได้แก่ ก่อนการรักษาแพทย์จะมีคำแนะนำให้งดอาหารที่มีเกลือไอโอดีน และยาบางชนิดที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการรักษา และไม่ควรรักษาด้วยน้ำแร่ไอโอดีนรังสีในผู้ป่วยที่ตั้งครรภ์หรือให้นมบุตร เนื่องจากจะส่งผลกระทบต่อทารก และเป็นกลุ่มคนที่ไม่ควรได้รับรังสีโดยไม่จำเป็น